

7 ud af 10 akademikere har længere uddannelse end deres forældre

AE har undersøgt den familiemæssige uddannelsesbaggrund for alle nyuddannede akademikere. Analysen viser, at 73 procent af alle nyuddannede akademikere i 2013 har forældre med et lavere uddannelsesniveau. Rundt om i landet er der stor forskel på andelen af "førstegangs-akademikere" blandt de nyuddannede. Aalborg Universitet og Syddansk Universitet uddanner flest førstegangsakademikere og ligger på 83-84 procent.

af chefanalytiker **Mie Dalskov Pihl**

4. februar 2015

Analysens hovedkonklusioner

- AE har undersøgt den familiemæssige uddannelsesbaggrund for de over 16.000 nyuddannede akademikere i 2013.
- Ser man bort fra de ca. 3.000 nyuddannede, hvor det ikke i de officielle registre er muligt at finde forældrene, så har knap 3 ud af 4 af alle nyuddannede akademikere forældre med lavere uddannelsesniveau.
- Rundt omkring i landet er der forskel på, hvor mange nyuddannede akademikere der ikke selv kommer fra et akademikerhjem. Fra Aalborg Universitet og Syddansk Universitet har mere end 8 ud af 10 nyuddannede akademikere forældre med lavere uddannelsesniveau, mens det er 6 ud af 10 på Københavns Universitet og DTU.
- Selvom hovedparten af de nyuddannede akademikere kommer fra hjem, hvor ingen af forældrene har en akademisk uddannelse, så er det dog fortsat sådan, at børn af akademikere har størst chance for at få en akademisk uddannelse. Næsten hver anden akademikerbarn får en akademisk uddannelse, mens det gælder omkring hver tyvende med ufaglærte forældre

Kontakt

Chefanalytiker

Mie Dalskov Pihl

Tlf. 33 55 77 20

Mobil 26 20 40 36

md@ae.dk

Kommunikationschef

Mikkel Harboe

Tlf. 33 55 77 28

Mobil 28 36 87 50

mh@ae.dk

7 ud af 10 akademikere har længere uddannelse end deres forældre

AE har undersøgt den familiemæssige baggrund for de mere end 16.000 nyuddannede akademikere, der færdiggjorde deres uddannelse i 2013.¹

Tabel 1 viser fordelingen af forældrenes højeste uddannelsesniveau for nyuddannede akademikere fra 2003 til 2013. I 2013 havde 20,6 procent eller hver femte nyuddannet fra universiteterne mindst en forælder med en akademisk uddannelse, mens 56 procent af forældrene havde et lavere uddannelsesniveau.

For 23 procent var det ikke muligt at finde forældreoplysninger. Hovedårsagen er, at forældrene ikke bor i Danmark, og langt de fleste er indvandrere eller efterkommere.² I resten af analysen ses der bort fra de nyuddannede, hvor det ikke er muligt at genfinde forældrene i registrene.

Tabel 1. Nyuddannede akademikere fordelt på forældrenes uddannelse, 2003-2013

	2003	2012	2013	Ændring, 2003-2013
	Antal pers.			
Forældre med akademisk uddannelse	2.300	3.200	3.400	1.100
Ingen af forældrene med akademisk uddannelse	6.900	8.900	9.300	2.400
Ingen oplysninger om forældrene	1.500	3.500	3.800	2.300
I alt	10.700	15.600	16.500	5.800
		Pct.		Pct.-point
Forældre med akademisk uddannelse	21,4	20,5	20,6	-0,8
Ingen af forældrene med akademisk uddannelse	64,8	57,3	56,2	-8,6
Ingen oplysninger om forældrene	13,7	22,2	23,2	9,4
I alt	100,0	100,0	100,0	

Anm.: Nyuddannede med en akademisk uddannelse (LVU) er opdelt efter den højeste uddannelse blandt de biologiske forældre. Forældre med en akademisk uddannelse tæller både kandidater og ph.d.'ere.

Kilde: AE på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik.

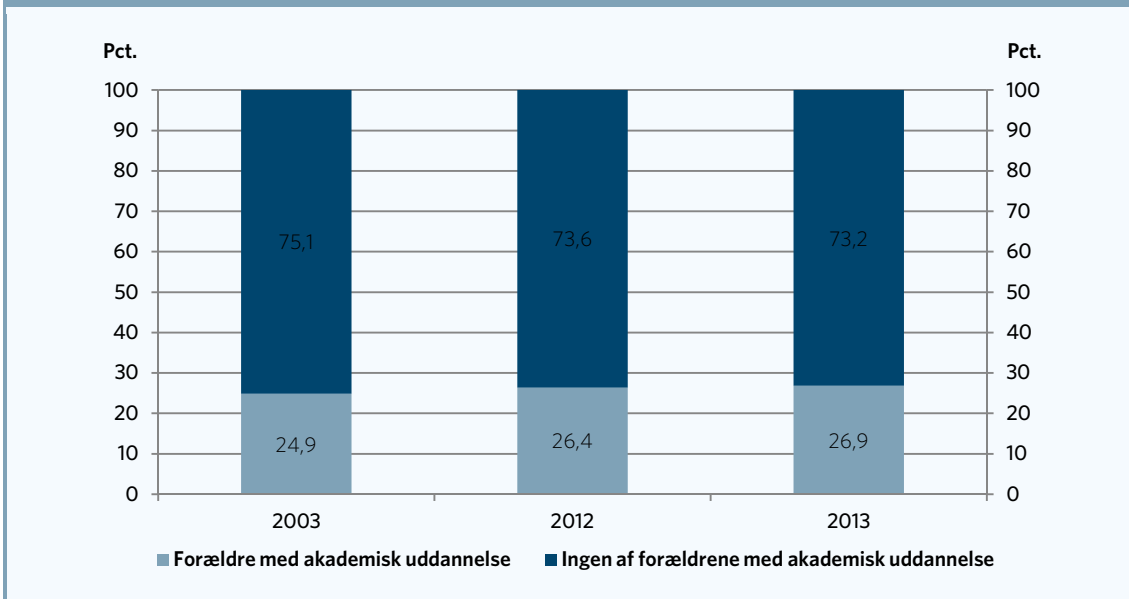
Ser man bort fra de nyuddannede, hvor der ikke er oplysninger om forældrene³, så er omkring 3 ud af 4 af de nyuddannede akademikere "førstegangsakademikere", jf. figur 1. Det ses desuden, at andelen af "førstegangsakademikere" er faldet svagt med 2 procentpoint fra 75,1 til 73,2 procent i perioden 2003 til 2013, når man kun ser på dem, der har oplysninger om deres forældre.

¹ 2013 dækker perioden 1. oktober 2012 - 30. september 2013.

² Som angivet er der ikke oplysninger om forældrene for 23 procent af de nyuddannede akademikere i 2013. Dertil kommer, at der er nogen usikkerhed forbundet med forældrenes uddannelsesoplysninger for indvandrere og efterkommere. Før 2006 indsamlede Danmarks Statistik oplysninger om medbragt uddannelse for indvandrere ud fra forskellige kilder. Efter 2006 indsamler Danmarks Statistik ikke længere oplysninger om indvandreres medbragte uddannelse. Det betyder, at alle, der er indvandret til Danmark siden 2006, ikke har nogen uddannelsesoplysninger i registrene, og selv før 2006 har en del indvandrere heller ingen oplysninger om deres uddannelse fra hjemlandet i Danmarks Statistiks registre.

³ Der ses bort fra dem, hvor man ikke kan finde forældrene i registrene. Man ser ikke bort fra dem, hvis forældre har uoplyst uddannelse, se note 2.

Figur 1. Andel "førstegangsakademikere" blandt nyuddannede akademikere, der har oplysninger om forældrenes uddannelsesniveau

Anm.: Nyuddannede med en akademisk uddannelse (LVU) er opdelt efter den højeste uddannelse blandt de biologiske forældre, for de nyuddannede, hvor det er muligt at genfinde mindst en af forældrene. Forældre med en akademisk uddannelse tæller både kandidater og ph.d.'ere.
 Kilde: AE på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik.

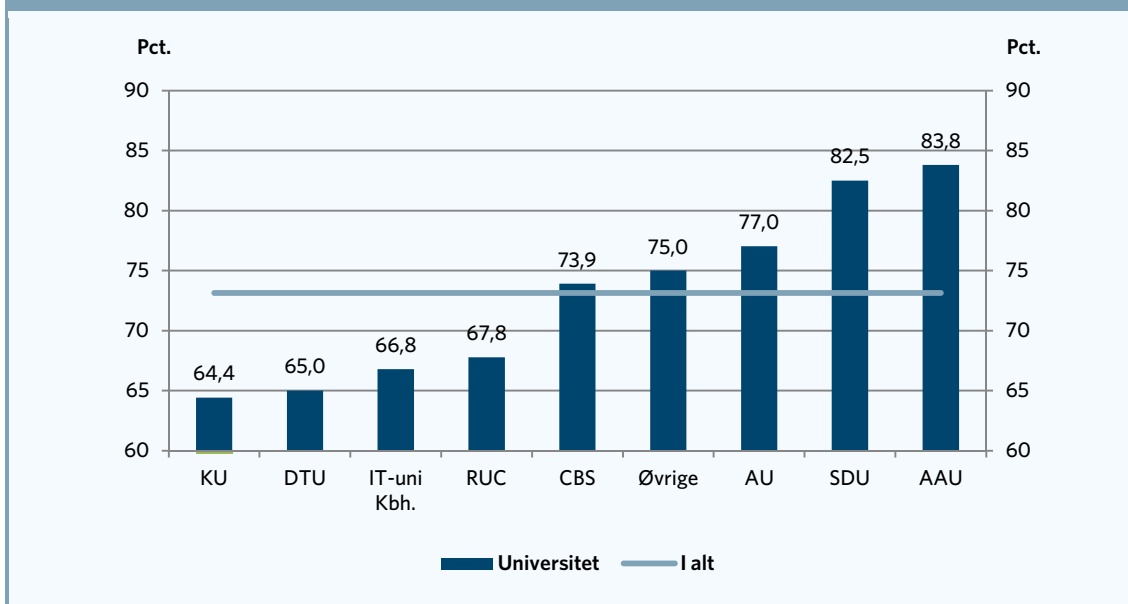
Figur 2 viser fordelt på uddannelsessted, hvor mange førstegangsakademikere de forskellige universiteter uddannede i 2013, når man ser bort fra dem, hvor ingen af forældrene kunne findes i registrene.

Der er stor forskel på, hvor mange "førstegangsakademikere" de forskellige universiteter uddanner. På Aalborg Universitet (AAU) og Syddansk Universitet (SDU) er andelen af "førstegangsakademikere" næsten 10 procentpoint højere end gennemsnittet blandt alle nyuddannede akademikere i 2013. Blandt mere end 8 ud af 10 nyuddannede fra Aalborg Universitet (AAU) og Syddansk Universitet (SDU) har ingen af forældrene en akademisk uddannelse. Det er mere end noget andet uddannelsessted for lange videregående uddannelser i Danmark.

I den anden ende af skalaen ligger Københavns Universitet (KU) og Danmarks Tekniske universitet (DTU), hvor under to-tredjedele af de nyuddannede er "førstegangsakademikere".

Det er vigtigt at holde sig for øje, at der kan være mange forklaringer på forskellene mellem universiteterne. Forhold som forskelle i adgangsbeholdninger, udbuddet af uddannelser, undervisningsform samt boligpriser i byerne kan have betydning for, hvilke unge der tiltrækkes og fuldfører på de forskellige universiteter.

Figur 2. Andel "førstegangsakademikere" fordelt på uddannelsessted, 2013

Anm.: Figuren viser andelen af nyuddannede med en akademisk uddannelse (LVU), hvor ingen af forældrene har en akademisk uddannelse. Kun for de nyuddannede, hvor det er muligt at genfinde mindst en af forældrene i registrene. "Øvrige" 804 nyuddannede akademikere i 2013 og dækker resterende og mindre institutioner inden for kunst, arkitektur, skuespil, musik og Søværnets Officersskole.
 Kilde: AE på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik.

Stadig langt sværere at blive akademikere, hvis man har ufaglærte forældre

Ser man på de unges uddannelsesniveau i relation til forældrenes uddannelse, så er det dog fortsat sådan, at børn af lavtuddannede forældre har vanskeligere ved at få en akademisk uddannelse end børn af akademikere.

Så selvom analysen af de nyuddannede akademikere ovenfor har vist, at flertallet af nyuddannede akademikere har forældre, der ikke selv er akademikere, så udgør disse førstegangsakademikere altså et mindretal, når man ser på unge under ét, der ikke har forældre med en akademisk uddannelse.

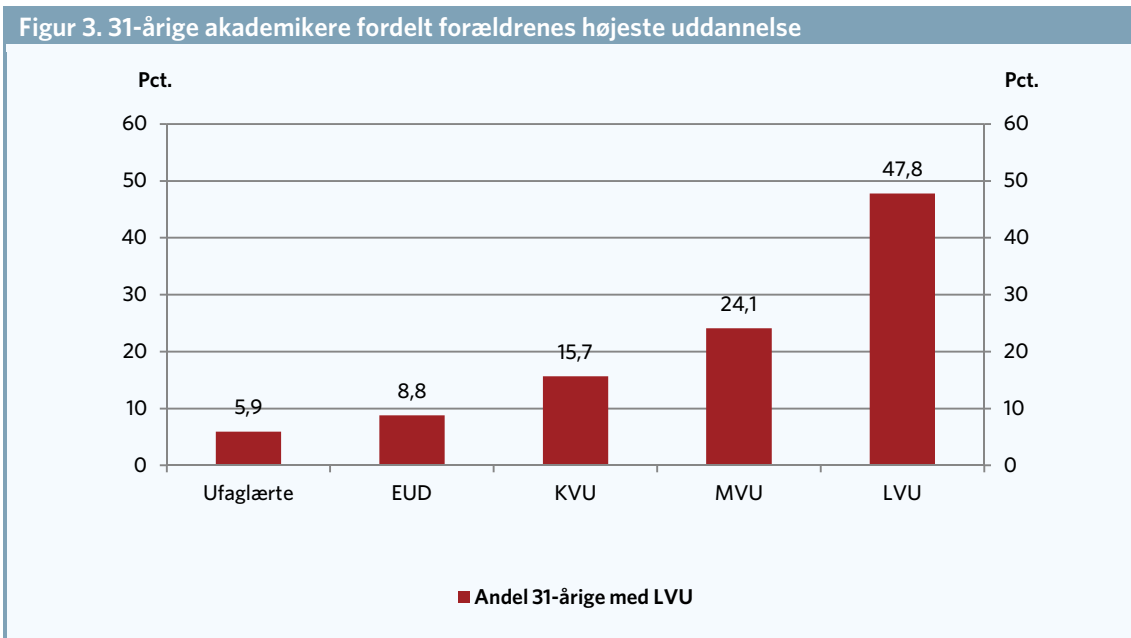
12,5 procent af de 31-årige, der har forældre uden en akademisk uddannelse, får selv en akademisk uddannelse, mens det er hele 47 procent af de 31-årige, der selv får en akademisk uddannelse, når mindst en af forældrene har en akademisk uddannelse. Chancerne for en akademisk uddannelse er dermed mere end 3 gange større for at få en akademisk uddannelse, hvis mindst en af forældrene har en akademisk uddannelse.

Tabel 2. Højeste fuldførte uddannelse for 31-årige opgjort efter forældrenes højeste uddannelse,

	31-årige uden LVU	31-årige med LVU	Alle 31-årige	31-årige uden LVU	31-årige med LVU	Alle 31-årige
		Antal			Pct.	
Forældre, ingen har LVU	41.300	5.900	47.200	87,5	12,5	100,0
Forældre, mindst én med LVU	2.500	2.300	4.800	52,2	47,8	100,0
I alt	43.800	8.200	52.000	84,2	15,8	100,0

Anm: Tabellen viser 31-årige i 2013 samt deres højest fuldførte uddannelse, sammenholdt med forældres højest fuldførte uddannelse samme år. LVU dækker kandidater og ph.d. 31-årige uden biologiske forældre i 2013 er udeladt.
 Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registerdata.

Figur 3 viser, hvor mange 31-årige, der har fuldført en akademisk uddannelse fordelt på forældrenes højeste uddannelse. Mens knap 6 procent af de 31-årige, hvis forældre ikke havde en erhvervskompetencegivende uddannelse, har fået en akademisk uddannelse, er det 24 procent – godt hver fjerde ung – der har forældre med mellemlange videregående uddannelser, der har fået en akademisk uddannelse. Som det ses, stiger chancerne for en akademisk uddannelse med forældrenes uddannelsesniveau.

Anm: 31-årige i 2013, samt deres højest fuldførte uddannelse, sammenholdt med forældres højest fuldførte uddannelse samme år. LVU dækker kandidater og ph.d. Ufaglærte dækker grundskole, gymnasiale uddannelser og uoplyst uddannelse. 31-årige uden biologiske forældre i 2013 er udeladt.

Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registerdata.